

NBA vraagt ook reguliere vergunninghouders om examenfraude te onderzoeken

In een brief aan alle reguliere vergunninghouders met meer dan drie externe accountants, riep de NBA die accountantskantoren eind april op ook intern onderzoek te doen naar examenfraude. Eerder stelde toezichthouder AFM die vraag alleen aan de zes Nederlandse oob-accountantsorganisaties.

De beroepsorganisatie begrijpt dat alle berichtgeving over examenfraude ook impact heeft op middelgrote en kleinere kantoren. Specifiek gaat het om het ongeoorloofd delen van vragen en antwoorden bij toetsen die door partners en medewerkers moeten worden afgelegd. Volgens de brief is er "vooralsnog geen reden om aan te nemen dat er zich binnen uw organisatie ook gevallen van examenfraude hebben voorgedaan. Niettemin verzoeken wij u, in het kader van de

zelfhygiëne waarmee wij gezamenlijk het vertrouwen in de sector willen herstellen, uzelf te richten op maatregelen die moeten voorkomen dat examenfraude zich binnen uw accountantsorganisatie voor kan doen".

Tuchtrecht

In de brief doet de NBA ook voorstellen over de wijze waarop de kantoren examenfraude kunnen voorkomen. In overleg met de zes oob-kantoren is een matrix opgesteld, waarin de

verschillende verschijningsvormen van examenfraude worden weergegeven.

Eind februari heeft de NBA de zes oob-kantoren al laten weten tuchtrechtelijke klachten te overwegen tegen ernstige gevallen. De eerdere brief aan die zes kantoren is inmiddels door de NBA gepubliceerd. "Wij begrijpen het als kantoren terughoudend zijn, wanneer wij als NBA zeggen dat tuchtrechtelijke opvolging nodig is. Ze hebben de neiging om dit zelf op te lossen", aldus NBA-voorzitter Kris Douma. "Wij moeten echter aan de samenleving laten zien dat de sector bereid is tot en beschikt over een gezond zelfreinigend vermogen."

Opnieuw een masterclass voor docenten accountancy

De NBA organiseerde ook dit jaar een masterclass voor docenten accountancy. Tijdens een bijeenkomst aan de Hogeschool van Amsterdam op 16 april werden de docenten bijgepraat over thema's als AI en de duurzaamheidsrichtlijn CSRD.

Thema dit jaar was Met vertrouwen de toekomst tegemoet, tevens het vertrekpunt voor alle sessies van de dag. Algemeen directeur Liane Vlaskamp gaf de docenten van de HvA een update over de ontwikkelingen in het accountantsberoep. Haar NBA-collega's Barry van Brenk en Tharik Moussa stonden stil bij recente ontwikkelingen in de praktijkopleiding en de permanente educatie. Robin Hamoen deelde zijn ervaringen als young professional en NBA-ambassadeur. Vervolgens werden de circa vijftig docenten in interactieve deelsessies bijgepraat over AI door Gerke van Garderen, over CSRD door Jirina van Daal en over de Generatie Z door Renate Brands. Ondernemer en oprichter van bureau 1for2 Social Innovation Kirsten Heukels, sloot de masterclass aan de HvA af.

De NBA organiseert op 15 mei 2025 opnieuw een masterclass voor accountancydocenten, aan de Avans Hogeschool in Breda.

Bestaande wetgeving biedt genoeg ruimte voor transparantie accountants

Voor de maatschappelijke wens om meer transparantie van accountants, biedt de bestaande regelgeving voldoende handvatten. Met die conclusie sloot de NBA eind mei een discussie over transparantie en geheimhouding af, waarover in het vorige magazine ook werd bericht.

Accountants hebben voldoende middelen voor transparantie, binnen de huidige wet- en regelgeving. Dat concludeerde het NBA-bestuur in de bestuursvergadering van begin mei. Het besluit vormt wat de NBA betreft het sluitstuk van een jarenlange discussie over de maatschappelijke roep om meer transparantie van de accountant, die op zijn of haar beurt gebonden is aan de geheimhoudingsplicht. De discussie over transparantie en geheimhouding laaide eind 2021 weer op, na publicatie van Standaard 700 over fraudewaarnemingen. Accountants moeten sindsdien in hun verklaring toelichten welke werkzaamheden zij op het gebied van fraude hebben verricht. Eind 2023 publiceerde de projectgroep *Transparantie en Geheimhouding* de discussienotitie *Geheimhouding ontrafeld*. Uit de vijftien reacties die de consultatieronde op-

leverde, bleek een duidelijke scheiding tussen precieze accountants en meer rekkelijke stakeholders, zoals de AFM en belangenbehartigers van investeerders.

Precieze interpretatie

De NBA kiest voor de precieze lezing. Het bestuur stelt voorop dat de plicht tot het publiceren van een juist en volledig bestuursverslag bij de gecontroleerde organisatie ligt en benadrukt de rol van de accountant als controleur van de jaarrekening; het materieel getrouwe beeld. Het is volgens de NBA niet aan de accountant om op eigen initiatief ontbrekende of correcte informatie publiekelijk te onthullen, maar aan de onderneming. Mocht de organisatie dat weigeren, maar de accountant blijft van mening dat het getrouw beeld wordt geraakt, "dan onthoudt de accountant zich (vooral nog) van het verstrekken

van een goedkeurende verklaring en zet de accountant 'in het publiek belang' gepaste vervolgstappen om (tenzij bevoegde partijen in de justitiële keten dat verbieden) het 'maatschappelijk verkeer' te informeren."

Voldoende ruimte

Het NBA-bestuur concludeert dat de bestaande wet- en regelgeving voldoende ruimte biedt en vindt het vooral nog niet nodig om daarvoor de regelgeving aan te passen. Het bestuur vraagt het College voor Beroepsreglementering (CB) wel om te beoordelen of de beroepsreglementering nog nader moet worden verduidelijkt, bijvoorbeeld door een handreiking en/of nadere toelichting. De accountant moet wel acteren als de onderneming tussen publicatie van de jaarrekening en de aandeelhoudersvergadering publiekelijk misleidende informatie verschaft. Eerder sprak de NBA uit dat de accountant ook eventuele bevindingen zou gaan melden. Dat advies is geparkeerd, totdat Standaard 700 wordt geëvalueerd.

Verre reis voor een accountantsdiploma

Na jaren van noeste studie is de diploma-uitreiking en het afleggen van de beroepseed een mijlpaal in de loopbaan van jonge accountants. Daarvoor kom je desnoods vanuit Curaçao over naar Nederland.

Dat vond Roxanna Sewdajal, werkzaam bij Deloitte Dutch Caribbean, in ieder geval wel. Op 12 april bezocht zij de NBA in Hoofddorp om de beroepseed af te leggen en haar diploma als accountant in ontvangst

te nemen. Roxanna was in goed gezelschap, want speciaal voor haar was emeritus-hoogleraar Hans Verkruijsse ook naar de diploma-uitreiking gekomen. Verkruijsse is nog altijd een enthousiast begeleider van jonge accountants op Curaçao, waar hij jarenlang programmadirecteur van de accountantsopleiding was. Dus was hij graag getuige van het moment waarop Roxanna haar diploma in ontvangst nam en de beroepseed aflegde.

NBA onderzoekt vernieuwde PE-systematiek en kennistoets

In het kader van een evaluatie van de vernieuwde PE-systematiek stuurde de NBA een enquête uit aan alle leden van de beroepsorganisatie. Daarin is ook gevraagd naar de ervaringen met de NBA-kennistoets.

Sinds 2021 geldt de nieuwe permanente educatie-systematiek voor alle PE-plichtige NBA-leden, waarbij verantwoording wordt afgelegd over de PE-verplichting via een jaarlijks op te stellen PE-portfolio. Voor sommige NBA-leden geldt daarnaast ook dat zij nog een kennistoets moeten maken. Doel van de evaluatie is om aan de hand van de uitkomsten door te ontwikkelen naar een breed gedragen, toekomstbestendige en goed efficiënt uitvoerbare PE-systematiek. Het borgen van de vakbekwaamheid van de

accountant staat hierin centraal. Het onderzoek richt zich met name op de PE-verplichting en het gebruik van het PE-portfolio, maar ook vragen over de visie van leden op de kennistoets en over leren en leervormen komen aan bod.

Evaluatie

De beroepsorganisatie kondigde eerder aan dat de huidige systematiek van permanente educatie en verplichte kennistoetsen zouden worden geëvalueerd. De resultaten en aanbevelingen die daaruit voortvloeien, worden door de NBA met de leden gedeeld. Dat gebeurt onder meer tijdens de NBA-verenigingsconferentie van 10 juni. Als mede op basis van de evaluatie een nieuw model is ontwikkeld, laat de NBA dat door een externe deskundige toetsen op fraudegevoeligheid.

Accountant benoemt in aandeelhoudersvergadering vaker fraude en continuïteit

Accountants geven bij hun presentatie in de aandeelhoudersvergadering vaker aandacht aan onderwerpen zoals fraude, continuïteit en duurzaamheid. Thema's als cyberrisico's, cultuur en soft controls komen minder vaak aan de orde.

Dat blijkt uit onderzoek van de NBA naar het optreden van de accountant in de aandeelhoudersvergadering (AV), dat begin april is gepresenteerd bij de start van het nieuwe seizoen van aandeelhoudersvergaderingen. Het onderzoek heeft betrekking op het AV-seizoen 2023 en is gebaseerd op notulen en presentaties van het optreden van de accountant tijdens de AV's van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

Een presentatie van de accountant is inmiddels standaard bij de AV's van beursfondsen, maar de inhoud van de presentaties loopt uiteen, zo blijkt. Accountants geven relatief meer aandacht aan verplichte onderwerpen zoals fraude, continuïteit en ESG (Environmental, Social, and Governance). Aan onderwerpen als cyberrisico's en cultuur en soft controls geven ze relatief minder aandacht. Opvallend is dat het gemiddelde aantal vragen aan de accountant tijdens de AV is afgenomen ten opzichte van eerder onderzoek in 2014. Uit de analyse blijkt dat er wel toegenomen interesse van aandeelhouders is naar het oordeel van de accountant over 'nieuwe' onderwerpen zoals ESG. Tegelijk gaat nog steeds 44 procent van de vragen over meer traditionele thema's, inclusief de *key audit matters*.

NBA lanceert nieuwe website

De NBA heeft in maart de geheel vernieuwde website nba.nl gelanceerd. De nieuwe website is met inbreng van leden en andere gebruikers ontwikkeld.

Het zoeken en filteren van informatie is vereenvoudigd en verbeterd. Informatie is beter gegroepeerd: pagina's binnen hetzelfde thema hebben een label met dezelfde kleur. Ook nieuw is dat wanneer men op de gezochte pagina komt, er rechts in een balk gerelateerde artikelen staan. Zo is op een handige manier meer relevante informatie over een onderwerp beschikbaar. De veel geraadpleegde Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA) is via de website ook digitaal beschikbaar; voorheen moest daarvoor een aparte applicatie worden opgestart. Leden kunnen inloggen op MijnNBA, om zelf hun persoonsgegevens te wijzigen en hun PE te registreren. Bezoeken van de nieuwe website gaat als vanouds via nba.nl.

NBA reageert op aanbevelingen kwartiermakers en minister

De NBA heeft eind maart in een brief aan minister Van Weyenberg van Financiën uitgebreid gereageerd op de slotrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector en de appreciatie daarbij van de minister.

De beroepsorganisatie voelt "een grote verantwoordelijkheid om verdere stappen te zetten om (tegen)druk te geven aan organisaties en individuen in de accountantssector". De slotrapportage van de kwartiermakers wordt door de NBA opnieuw aangeduid als "een kritische aanmoediging" voor de sector om het beter te doen. De beroepsorganisatie heeft begrip voor de wens van de minister om onderzoek te doen naar het stelsel van beroepsreglementering en het versterken van de rol van de NBA zelf.

Aanbevelingen

In de brief reageert de NBA op de aanbevelingen en aanmoedigingen van de kwartiermakers, zoals die in de slotrapportage zijn vermeld rondom zeven deelthema's. Volgens de brief ziet de NBA voor zichzelf ook "een bredere verantwoordelijkheid als aanjager van het geheel van aanbevelingen en aanmoedigingen samen met andere sectorverantwoordelijken zoals de AFM en het ministerie van Financiën". Tegelijk geeft de NBA aan niet alle onderwerpen tegelijk te kunnen oppakken met de huidige middelen en mensen. "Enige volgordelijkheid in de prioritering is daarom van belang." Zoals tijdens een rondetafelgesprek met de Tweede Kamer ook is aangegeven, hoopt de NBA op spoedige behandeling van het wetsvoorstel Wijzigingswet accountancysector, zodat het beroep "de nodige stappen kan zetten om de kwaliteit van de (wettelijke) controle verder te verbeteren".

Transparantie

Bij een sector die pleit voor transparantie past volgens de NBA ook meer transparantie over geldstromen bij grotere accountantsorganisaties; niet alleen bij de oob-kantoren maar ook bij de top twintig reguliere vergunninghouders. De NBA is volgens de brief "terughoudend" met het overnemen van de aanbeveling van de kwartiermakers om uitsluitend te belonen op basis van kwaliteitscriteria. "De NBA gaat wel onderzoeken in hoeverre er nog sprake is van commerciële prikkels in de beloningen. Op basis van deze uitkomsten zal de NBA bekijken of en welke acties nodig zijn."

De beroepsorganisatie ziet rondom het thema cultuur voor zichzelf ook een rol als aanjager bij het opstellen van een code voor commissarissen bij accountantsorganisaties en bij de ruimte voor accountants om te kunnen spreken

in de aandeelhoudersvergadering. Dat laatste is recent door de NBA onderzocht. Ook heeft het bestuur zich uitgesproken rondom de geheimhouding en transparantie van de accountant.

Fraude

Fraude is opnieuw een strategisch thema van de NBA voor dit jaar. Zo wil het NBA-bestuur eind 2024 besluiten op welke wijze accountants moeten rapporteren over hun bevindingen. "Wanneer de keuze wordt gemaakt om dit door te voeren loopt Nederland voor op de ons omringende landen. Daarom zal er dan wel helderheid moeten worden verschaft over hoe de accountant dit moet oppakken en uitvoeren." Als het gaat om een expertisecentrum fraude met forensische expertise, ziet de NBA geen rol voor zichzelf bij het opzetten van een pool met te detacheren specialisten. "Dat past onzes inziens niet binnen de taken van een publiekrechtelijke beroepsorganisatie. Daarnaast zal het aanbod hierdoor niet vergroot worden."

Verder vindt de beroepsorganisatie het van belang dat de praktijkopleiding voldoende instroom heeft en dat de opleiding aantrekkelijk is, de opleiding van blijvend hoge kwaliteit is en dat die toekomstbestendig is.

Update

Na de slotrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector ligt de bal weer bij de sector zelf. In dit magazine geeft de beroepsorganisatie de komende tijd regelmatig een update over hoe invulling wordt gegeven aan de aanbevelingen van de kwartiermakers.

Erasmus Universiteit wint tweede editie 'Auditors of the Future'

Een team van studenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam werd medio maart winnaar van de tweede NBA-hackathon 'Auditing the Future'. Zeven teams van universiteiten streden bij het event om de titel 'Auditors of the Future 2024'.

Auditing the Future is een Engelstalige *accountancy challenge*, gericht op WO-studenten studierend in een financieel-economische richting. Teams van de Universiteit van Amsterdam, Tilburg University, Rijksuniversiteit Groningen, Erasmus Universiteit, Vrije Universiteit Amsterdam, Nyenrode University en Universiteit Maastricht namen deel aan de hackathon. De teams gingen als jonge accountants aan het werk voor een fictief bedrijf. Naast accountancygerelateerde onderwerpen kregen de studenten ook te maken met de dynamiek van een raad van bestuur en onverwachte actuele ontwikkelingen.

De NBA-hackathon is onderdeel van de arbeidsmarktcampagne 'Accountancy iets voor jou'. Die campagne wordt door de NBA ingezet om jongeren enthousiast te maken voor het accountantsberoep. De eerste editie van de NBA-hackathon vond plaats in 2023 en werd toen gewonnen door een team van de VU Amsterdam.

Ledenvergadering en verenigingsconferentie in Kamerik

Op maandag 10 juni 2024 vond de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA plaats in Buitenplaats Kameryck te Kamerik. Voorafgaand aan de ledenvergadering konden leden deelnemen aan de eerste NBA-verenigingsconferentie.

De NBA-verenigingsconferentie is onderdeel van het programma Levendige beroepsorganisatie. Met de conferentie wil de NBA leden meer betrekken bij de eigen beleidsagenda. In de eerste editie stonden vier thema's centraal die hoog scoorden in het ledenonderzoek: beroepsprofiel, evaluatie van de permanente educatie, schaarste op de arbeidsmarkt en regelverbetering.

Tijdens de aansluitende ledenvergadering is onder meer het jaar-

rapport van de NBA behandeld. Daarnaast konden de aanwezige leden stemmen over de nieuwe plaatsvervangend voorzitter van het bestuur, over de voorzitter van het nieuwe Belanghebbendenorgaan beroepsreglementering (BOB) en over de controlerend accountant en plaatsvervangend accountant van de NBA voor 2024 en 2025. Ook is de NBA-loftrompet weer uitgereikt, dit keer aan Anton Dieleman en Dirk ter Harmsel, voor hun inzet voor het beroep en de NBA.

NBA Opleidingen heet nu Sijthoff Accountants Academy

NBA Opleidingen gaat verder als Sijthoff Accountants Academy. De naamswijziging toont de verbondenheid met Sijthoff Media, waarvan NBA Opleidingen sinds juli 2021 deel uitmaakt.

Sijthoff Accountants Academy gaat net als eerder NBA Opleidingen door met een breed aanbod aan PE-gerichte opleidingen, trainingen en events voor accountants en financials. Dankzij blijvend contact met de NBA blijft het programma aansluiten bij actuele trends en ontwikkelingen in het beroep, aldus Sijthoff Media.

IN HERINNERING MARCO VAN DER ZWET

(21 april 1971-1 mei 2024)

Marco van der Zwet begon zijn loopbaan als hoofd facturatie van een luchtvrachtafhandelaar op Schiphol, maar stapte in 2000 over naar de accountancy. Als assistent-accountant ging hij aan de slag op de samenstelafdeling van accountantskantoor Stolp in Zoeterwoude en studeerde tegelijk in de avonduren voor zijn AA-titel. Hij werd in 2010 ingeschreven in het accountantsregister en trad in januari 2011 als vennoot toe tot wat inmiddels Stolp+KAB was gaan heten. Kantoor hield hij in de vestiging Roelofarendsveen, als leidinggevende van de samenstelafdeling.

Een geboren en getogen "Veender", zo omschreef hij zichzelf in een interview eind 2022. Hij was actief bij de Lions Club Kaag en Braassem, bij voetbalclub EMM'21 en als penningmeester bij Stichting Wij Presenteert. "Ik vind het contact met de mensen het leukst, zowel met collega's als met de klant", stelde hij. "Op maandagochtend loop ik altijd even een rondje langs de aanwezige collega's om aan te horen hoe het weekend was. En door met ondernemers te praten over wat hen bezighoudt en hen oplossingen te bieden, kun je een echte sparringpartner zijn. Zowel voor zakelijke als privébeslissingen bied je een helpende hand." Hij kreeg elke dag energie van zijn werk

en hield tussendoor ook van een "potje golf in de natuur". "Marco was meer dan een collega en mede-eigenaar", zo schrijft het kantoor in het bericht over zijn overlijden. "Hij stond altijd voor iedereen klaar. Wij herinneren hem als een betrokken, humoristische en behulpzame collega. Marco was een echte doorzetter." Een familieman en een trotse vader bovendien. Sinds kort woonde hij met zijn Simone en hun dochter Kayleigh in een nieuw gebouwd huis in Nieuwe Wetering. Marco van der Zwet overleed na een kort ziekbed op 1 mei 2024. Hij was pas 53 jaar.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van twaalf collega's.

- **Hendrikus Johannes Brouwer RA**, Breda, overleden 25 februari 2024, 78 jaar
- **Florens Peter Bruning RA**, Doorwerth, overleden 6 oktober 2023, 87 jaar
- **Johannes Anthonius Erlings RA**, Vlaardingen, overleden 10 maart 2024, 70 jaar
- **Georgius Gruijters RA**, Kevelaer, Duitsland, overleden 26 januari 2024, 55 jaar
- **Franciscus Reinier Martinus Antonius Bosco Janssen RA**, Doorwerth, overleden 11 december 2023, 89 jaar
- **Marten Koopmans AA**, Houten, overleden 2 mei 2024, 70 jaar
- **René Johan Henriëtte Krammer RA**, Sittard, overleden 21 december 2023, 63 jaar
- **Walter Johannes Martinus Kruijswijk RA**, Zürich, Zwitserland, overleden 10 januari 2024, 95 jaar
- **Baldus Johannes Kuiper RA**, Kampen, overleden 25 februari 2024, 74 jaar
- **Gijsbert Verweij RA**, Bosch en Duin, overleden 28 februari 2024, 94 jaar
- **Antonius Theodorus Witsiers RA**, Eindhoven, overleden 7 april 2024, 87 jaar
- **Cornelis Gerard Adrianus Wouters RA**, Enschede, overleden 5 april 2024, 88 jaar